

Beslut om utökning av naturreservatet Järvdalen

Uppgifter om utökning av naturreservatet

Naturreservatets namn:	Järvdalen
NVR-id:	2005554
Kommun:	Åre
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	Cirka 18 kilometer söder om Mörsil
Centrumkoordinater:	N: 7004351 E: 426596 (SWEREF99 TM)
Fastighet:	Del av Aumen 1:3 och Hallens-Sällsjö 1:3
Markägare:	Sveaskog och Naturvårdsverket
Förvaltare:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Areal:	197 hektar

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Beskrivning av utökningsområdet	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendets beredning.....	4
Synpunkter på förslaget till beslut	5
Länsstyrelsens bedömning	5
Bedömning och motivering	5
Naturvärdesinventeringar	6
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.....	6
Utökningens effekt på ekosystemtjänster	7
Konsekvensutredning	8
Upplysningar	8
Bilagor	10

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att naturreservatet Järvdalen, inrättat av Länsstyrelsen 2005-05-02, diarienummer 511-1185-03, ska ha den utökade geografiska omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. För den tillkommande delen ska beslutet för bildande av naturreservatet Järvdalen gälla i sin helhet med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap. 4 §, 5 § första och andra styckena, 6 § och 30 § miljöbalken.

För den tillkommande delen gäller även att föreskrifterna inte ska utgöra något hinder för att:

- a) kapa och flytta träd som fallit över stigar markerade på karta, bilaga 1, till på sidan av stig samt att ta bort grenar och ungträd som stör framkomligheten,
- b) normalt underhåll av befintliga vägar som gränsar till naturreservatet eller sträcker sig in i naturreservatet, markerade på karta bilaga 1, där innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3.

Beslutet riktar sig till var och en samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Vidare fastställer Länsstyrelsen i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att utökningen ska omfattas av gällande skötselplan daterad 2005-05-02, dnr 511-1185-03. Detta gäller hela utökningen med gränser markerade i bifogad karta, bilaga 1.

Reservatet har den avgränsning som slutligen utmärks i fält.

Beskrivning av utökningsområdet

Utökningen av Järvdalens naturreservat utgörs av tre naturskogsdominerade områden längs den norra sida av det tidigare befintliga Järvdalens naturreservat. Utökningsområdet är beläget i en mer eller mindre flack nordsluttning ner mot sjön Håckrenmagasinet och delvis omgivet av ett starkt fragmenterat skogslandskap. De tillkommande områdena är belägna på 500 till 600 meter över havet, medan det befintliga naturreservatet i huvudsak ligger på över 600 meter över havet.

Skogen är olikåldrig och flerskiktad och både talldominerade (*Pinus sylvestris*) och grandominerade (*Picea abies*) partier förekommer med varierande inslag av lövträd. Det finns gott om gamla och ofta senvuxna tallar med vridna grenar, platta kronor och den grova, platta, bark som kallas "pansarbark" och som är karaktäristisk för mycket gamla tallar. Även om granarna generellt är yngre än tallarna så förekommer det både gamla och senvuxna exemplar. Spår av tidigare bränder förekommer på liggande död ved, högstubbar och torrträd. Det finns gott om liggande död ved och stående döda träd i området och även om vissa partier

har mindre andel äldre liggande död ved så finns en kontinuitet i den döda veden. Bitvis finns gott om stenblock.

Troligen har stora delar av området tidigare plockhuggits och gamla mossbelupna stubbar förekommer spritt. Väster om Hängmyren finns ett cirka 10 hektar stort område som är avverkat, men som ändå ingår i utökningen då det är omgivet av höga naturvärden. I det minsta området i öster finns flera körvägar för skogsmaskin, men både gamla tallar och död ved förekommer rikligt.

Utöver skogsmark så utgörs utökningen av tjärnarna Valhyddtjärnen, Karl-Evenstjärnen och Trolltjärnen, Hängmyren och ytterligare några våtmarker samt ett antal bäckar.

Marken är mestadels frisk och domineras av blåbär (*Vaccinium myrtillus*) med inslag av lingon (*Vaccinium vitis-idaea*), ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*) och kråkbär (*Empetrum nigrum*), i vissa delar med stort inslag av smalbladiga gräs och på torrare mark förekommer inslag av renlavar (*Cladonia* spp.).

Rödlistade vedlevande svampar som gränsticka (*Phellopilus nigrolimitatus*), gammelgranskål (*Pseudographis pinicola*) och harticka (*Pelloporus leporinus*), arter knutna till naturskogar med lång kontinuitet är påträffade i området tillsammans med den fridlysta orkidén spindelblomster (*Neottia cordata*).

Området där utökningen är belägen ligger inom förvinterland, trivselland, åretruntland och totala betesområde för Tåssåsens sameby.

Nära gränsen och i direkt anslutning till gränsen till naturreservatet finns två fornlämningar i form av fångstgropar (L1945:7803 och L1945:7804; markerade på karta bilaga 1).

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

I regeringens proposition 2021/22:58, skogspropositionen, anges att staten bör vara föregångare i hållbart skogsbruk och bevara kända naturvärden, ta hänsyn till rennäringen och höja statens trovärdighet i naturvårdsarbetet. Värdefulla områden med produktiv skogsmark i statlig ägo, Statens fastighetsverk och Sveaskog, som är belägna i och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog bör skyddas som naturreservat enligt propositionen. Vid reservatsbildning av dessa områden överförs Statens fastighetsverks mark till Naturvårdsverket medan Sveaskog behåller ägandet av sina marker.

Gränserna för området som är aktuellt att införlivas i Järvdalens naturreservat har utarbetats i samråd mellan Länsstyrelsen och Sveaskog under hösten 2022.

Under 2023 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om utökning av naturreservatet Järvdalen.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom fem yttranden till Länsstyrelsen, varav två med synpunkter och ett med meddelande om att de avstår från yttrande.

Synpunkter inkom från Sametinget om att det är viktigt att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning. I det ursprungliga beslutet för naturreservatet Järvdalen finns inskrivet att föreskrifter inte ska innebära inskränkning i samernas rättigheter enligt rennäringslagen. Denna skrivelse gäller även detta utökningsbeslut.

Synpunkter inkom även från Statens Fastighetsverk (SFV), i egenskap av markägare i det ursprungliga naturreservatet Järvdalen. SFV påpekar att det är viktigt att tillse att skyddsbestämmelser utformas så att möjligheten att nyttja vägen inte påverkas och att fiskevårdsområdet kan upprätthållas. Undantag b) i detta beslut gör det möjligt att förvalta vägarna som berör området och den berörda vägsamfällighetsförening har inte inkommit med några synpunkter på förslaget. Det finns inga hinder för att upprätthålla fiskevårdsområdet.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömning och motivering

Utökningen ligger i direkt anslutning till Järvdalens naturreservat och domineras av naturskogar med höga naturvärden. Skogen i området har i stort sett samma karaktär som inom det befintliga naturreservatet och området är en naturlig och värdefull utökning. Närheten till likartade värdekärnor med grän- och tallskog ger en bättre ekologisk funktionalitet i landskapet och bidrar till spridningsmöjligheter för arter. Utökningsområdets mer låglänta lokalisering tillför dock även variation och mångfald till ursprungliga Järvdalens naturreservat och stärker det formellt skyddade områdets motståndskraft mot ett klimat i förändring.

Området är delvis beläget inom av Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt utpekade värdetrakter, Vålådalen och Vålån Storbodströmmen, med särskilt höga ekologiska bevarandevärden för barrskog respektive limniska värden. I sådana landskapsavsnitt finns täthet av värdekärnor med djur- och växtliv samt biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer. Områden inom skogliga värdetrakter ska prioriteras för formellt skydd enligt *Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark* från 2005, reviderad 2017.

Det befintliga naturreservatet ingår i Natura 2000, EU:s ekologiska nätverk av skyddsvärda naturområden, Järvdalen SE0720209. Området som utgör utökningen ingår inte, men bedöms bidra till att upprätthålla god bevarandestatus inom befintligt Natura 2000-område.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. *Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreservat.*

Beslutet om en utökning av naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, Nationell strategi för skydd av sjö- och vattendragsmiljöer med höga natur- och kulturvärden samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Stora delar av utökningen utgörs av kontinuitetsskog som identifierats i den kontinuitetsskogsinventering som gjordes av Länsstyrelserna på uppdrag av Naturvårdsverket. Genom analys av satellitbilder och historiska ortofoton avgränsades skogar som aldrig varit kalavverkade för att fungera som ett underlag i det strategiska arbetet med formellt skyddad skog.

Området har även inventerats avseende naturvärden vid Länsstyrelsens inventering av skogar utan formellt skydd ovan och i nära anslutning till fjällnära gränsen under åren 2018 till 2020. Värdena bedömdes som höga till mycket höga, knutna till gamla träd, lövträd och viss kontinuitet av död ved.

Sveaskog har registrerat tre skogsområden som nyckelbiotoper, vilka tillsammans utgör cirka 17 hektar (Objekt ID. 25516, 34736 och 38516). Sveaskog har även avgränsat Foabäcken, som rinner från Karl-Evenstjärnen, tillsammans med angränsande barrskog som en nyckelbiotop (Objekt ID 27814), av vilken omkring 0,8 hektar ingår i nordostliga delen av utökningen. Skogsstyrelsen har registrerat Bäverbäcken, som rinner genom central delen av området, som objekt med naturvärde (Objekt ID. 28125).

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet ingår i område av riksintresse för rörligt friluftsliv, fjällvärlden i Jämtlands län (enligt 4 kap. 1 och 2 § miljöbalken).

Utökningen ingår även i ett område som är utpekad som kärnområde av riksintresse för rennäringen (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken). För att värna riksintresset för rennäring ska särskild hänsyn tas till renbetet. Att skogsmarken, i och med en utökning av naturreservat, skyddas mot avverkning bedöms ha en positiv inverkan för renbetet på landskapsnivå.

Länsstyrelsen bedömer att bildande av utökningen av naturreservatet Järvdalen går väl ihop med dessa riksintressen. Förutom av riksintressen så berörs hela naturreservat av ett regleringsområde (Sylarna- Helags- Oviksfjällen) för körning av terrängfordon i fjällområden (6 §, terrängkörningsförordningen; 1978:594), vilket även det går väl ihop med bildande av naturreservatet.

Gällande översiktsplan för Åre kommun antogs 2017. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. I ett tematiskt tillägg för vindkraft Åre kommun som redogör kommunens inställning till lokalisering av vindkraft (samrådhandling daterad 2022-10-18), pekas områden med möjlig

potential för vindkraft ut, den aktuella utvidgningen utgör inte ett sådant område. Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Utökningens effekt på ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som är grunden till vår välfärd och livskvalitet. Utökningen av Järvdalens naturreservat har inverkan på ett flertal ekosystemtjänster. I tabell 1 listas de ekosystemtjänster som långsiktigt bedöms påverkas av naturreservatsbeslutet.

Att bevara biologisk mångfald i betydelsen av en mångfald av livsmiljöer, arter och gener ger med stor sannolikhet en positiv påverkan på de flesta av ekosystemtjänsterna. Detta eftersom det inte alltid är känt hur arterna interagerar och vilka arter som kan vara nyckelarter eller hörnstenar i att upprätthålla de funktionella ekosystem som ligger till grund för ekosystemtjänster. Biologisk mångfald finns endast med under kategori "Stödjande" i tabell 1 men får ses som en viktig del av alla kategorier.

Att formellt skydda natur kan vara negativt för vissa ekosystemtjänster. Inom ramen för regeringens beslutade miljömål har miljö kvalitetsmål och konkreta etappmål satts upp för bland annat formellt skydd av natur. I samband med detta har en övergripande bedömning gjorts av påverkan för vissa ekosystemtjänster såsom till exempel produktion av skogsråvara. En nationell politisk avvägning mellan till exempel virkesuttag och bevarande av skogar med höga naturvärden är alltså redan gjord.

Tabell 1. Utökningen av Järvdalens naturreservats långsiktiga effekt på ekosystemtjänster där P står för en överlag positiv effekt och N står för en överlag negativ effekt på berörd tjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Stödjande	Primärproduktion där växter och bakterier omvandlar oorganiska ämnen till organiska ämnen.	P
	Biologisk mångfald inklusive bevarande av livsmiljöer, hotade arter och andra arter samt genpooler.	P
	Ekologiska samspel i näringsvävans dynamik och evolutionära processer.	P
Reglerande & bevarande	Biologisk städning, inklusive vattenrening, samt återföring av mineraler och näringsämnen via mikroorganismer, svampar, växter, djur och alger.	P
	Global klimatreglering genom kolbindning, det vill säga upptag av koldioxid, utförd av växter och mikroorganismer.	P
	Lokal klimatreglering genom skogars, växters och vattnets reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet.	P
	Pollinering och fröspridning via insekter, fåglar och andra djur.	P
Försörjande	Virkesproduktion.	N
	Jakt, bär- och svampplockning samt rennäring och fiske.	P

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Kulturella	Uppskattning av naturen av etiska skäl och som inspirationskälla samt ett naturarv för att bevara naturens egenvärden för framtida generationer.	P
	Estetiska värden där egenskaper hos naturmiljöer möjliggör estetiska naturupplevelser.	P

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef för naturskydd Annelie Johansson samt handläggare Maria Gylle, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Maria Gylle

Upplysningar

Föreskrifterna under C i originalbeslutet för bildande av naturreservatet Järvdalen, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Organiserad verksamhet är tillåten inom naturreservatet, under förutsättningen att själva aktiviteten som bedrivs inte förbjuds i reservatsföreskrifterna och/eller av andra lagar och bestämmelser. Organiserad verksamhet är när en lärare eller ledare för en organisation/företag planerar att genomföra ett arrangemang med deltagare enligt förutbestämd plan/färdväg/rutt. Det är organisatörens ansvar att bedöma hur planerade aktiviteter kan komma att påverka naturen och andra utövare, samt känna till naturreservatets föreskrifter och naturvärden, miljöbalkens kunskapskrav samt allemansrätten. Organisatören kan alltid kontakta naturreservatets förvaltare för att rådgöra om hur verksamheten bäst kan genomföras inom naturreservatet.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- terrängkörning, inklusive barmarkskörning och skoterkörning, enligt 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) och 6 § terrängkörningsförordningen (1978:594).

Vid vistelse i naturreservatet är det viktigt att observera att utöver att följa naturreservatets föreskrifter ska även föreskrifter och förbud enligt andra gällande lagar följas.

Bilagor

Nr.	Undernivå nr.	Typ av bilaga	Beskrivning
1.		Beslutskarta	Visar naturreservatets gränser.
	1a	Detalj-karta	Visar naturreservatets gränser vid avgränsning för hus
2.		Översiktskarta	Visar var i Jämtland som naturreservatet ligger
3.		Underhåll av väg	

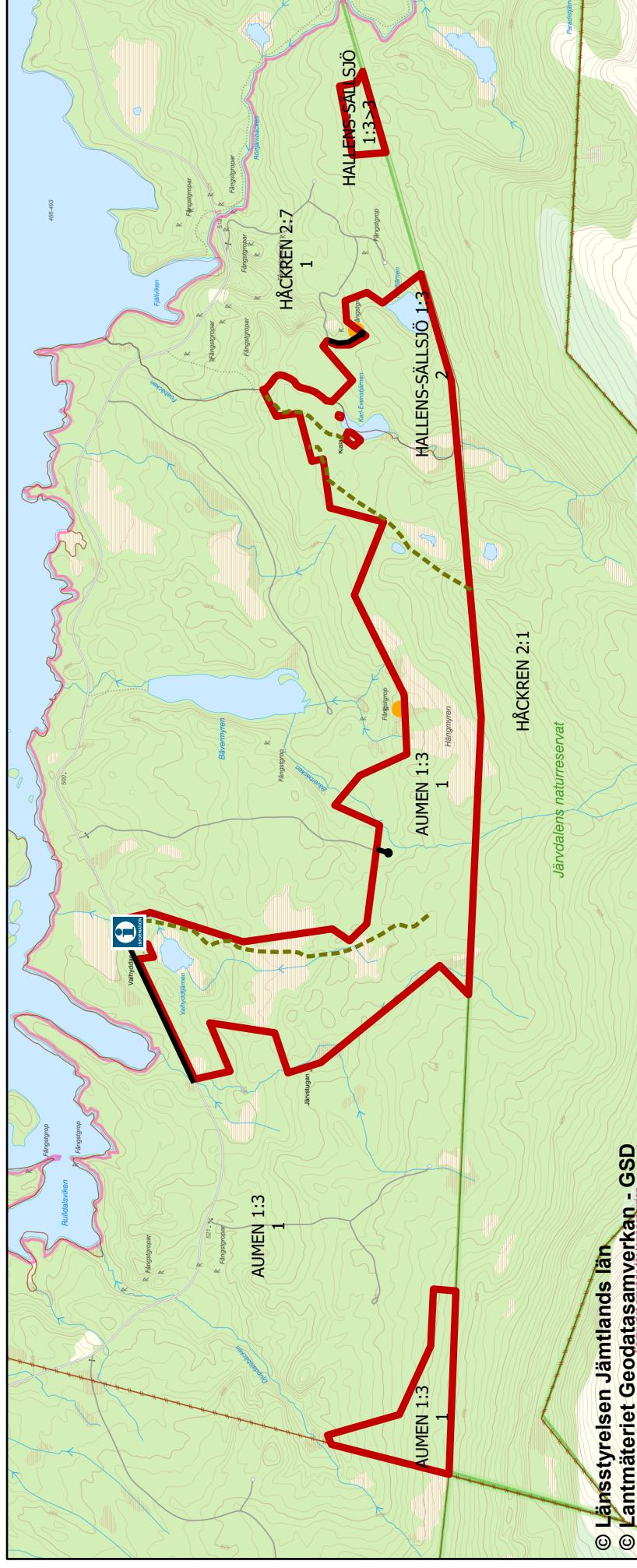
Länsstyrelsen
Jämtlands län

Dnr: 511-2361-2023

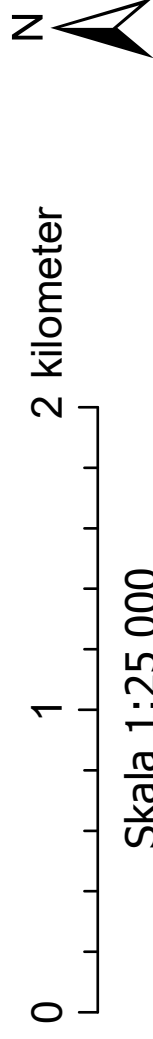
Bilaga 1

2023-05-29

Utökning Naturreservatet Järvdalen Beslutskarta

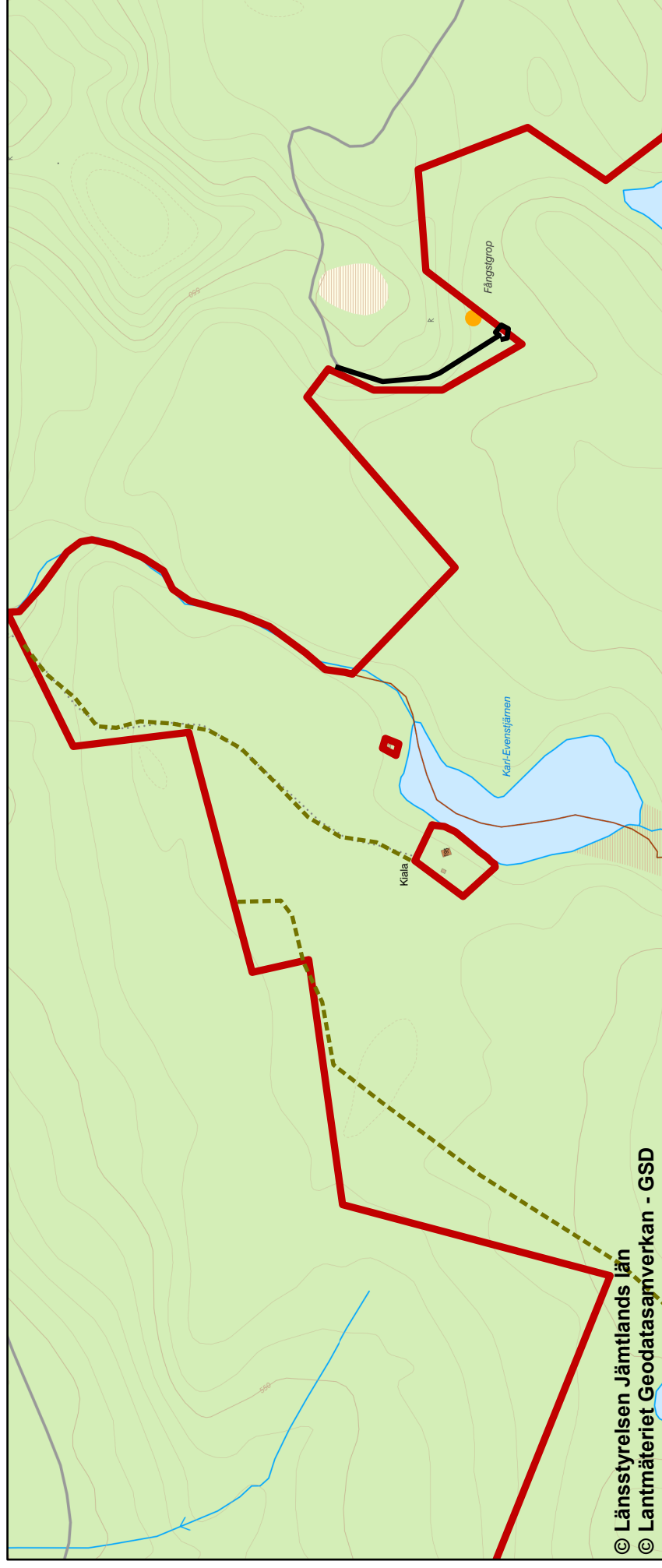

- Gräns för naturreservatet Järvdalens utökning
- Informationstavla
- Stig omfattad av undantag a) från föreskrifter
- Väg omfattad av undantag b) från föreskrifter
- Fornlämning: fångstgrop

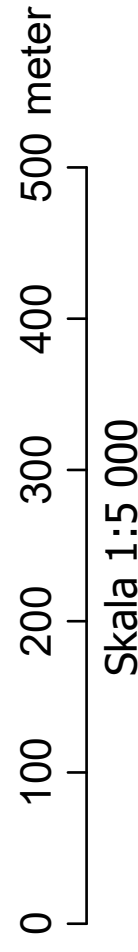

Utökning Naturreservatet Järvdalen

Detaljarta Gräns Vid Hus

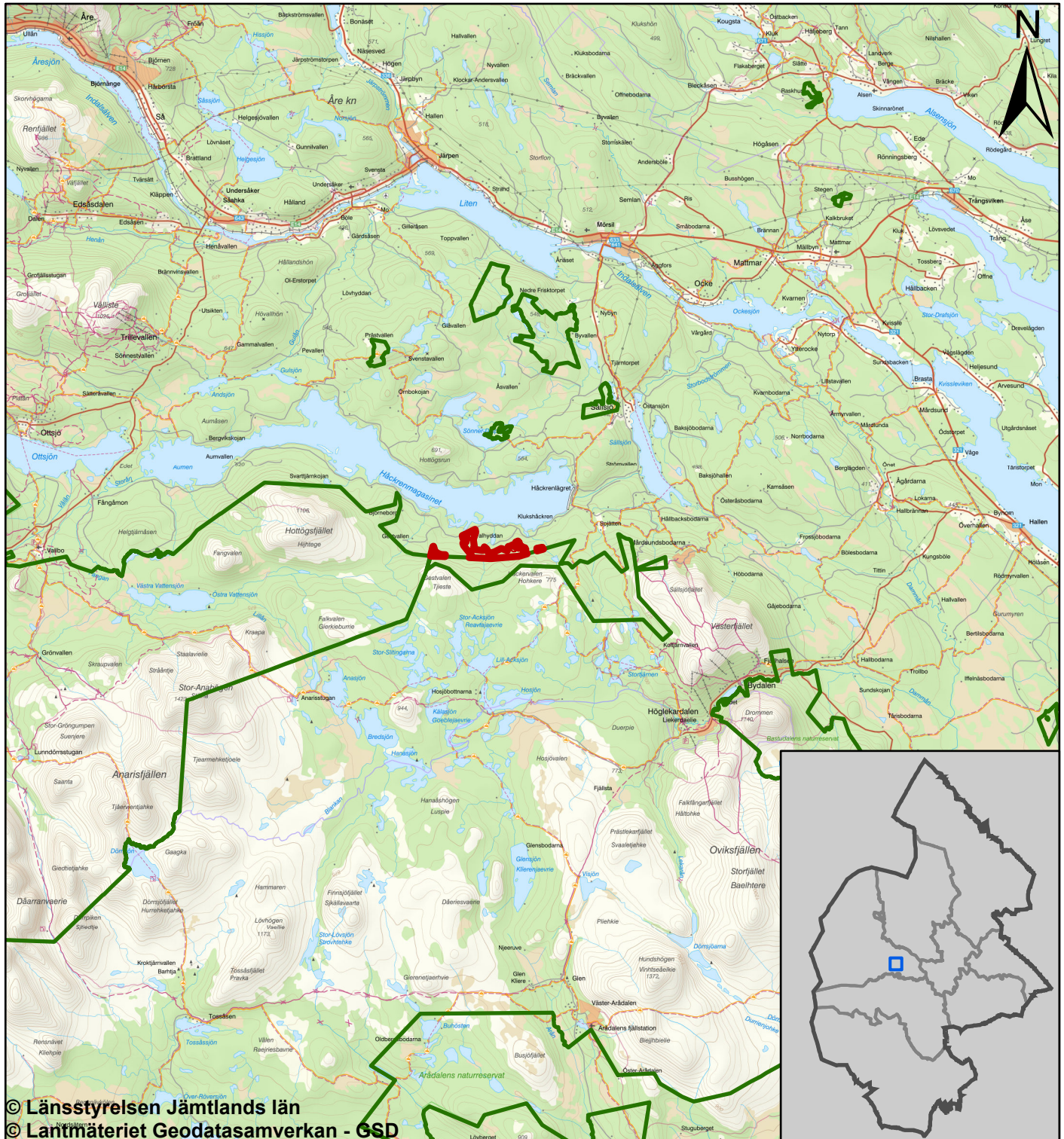

- Gräns för naturreservatet Järvdalens utökning
- Stig omfattad av undantag a) från föreskrifter
- Väg omfattad av undantag b) från föreskrifter
- Fornlämning: fångstrop

Utökning Naturreservatet Järvdalen Översiktskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

— Gräns för naturreservatet Järvdalens utökning
— Övriga naturreservat

0 15 kilometer
Skala 1:300 000

Underhåll av väg

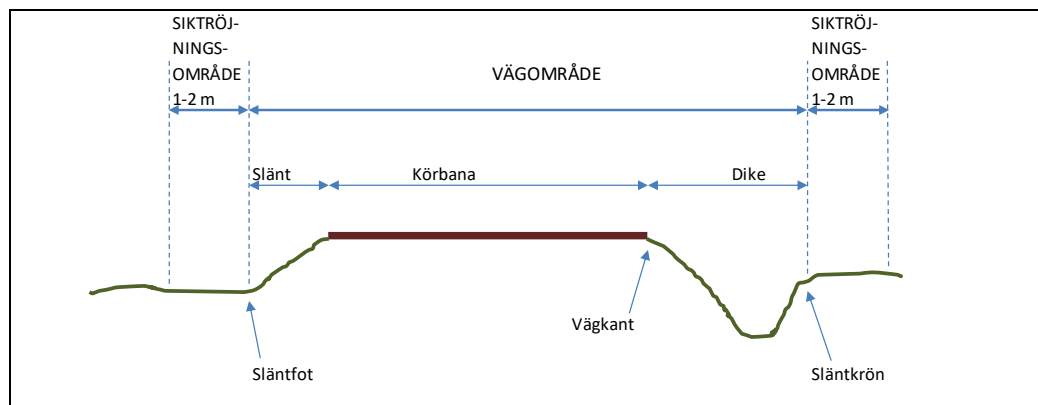
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Det är väghållarens ansvar att den utrustning och de maskiner som används vid underhållsarbeten är rengjorda och att jordmassor från annan plats inte tillförs naturreservatet. Detta för att förhindra spridningen av främmande arter.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

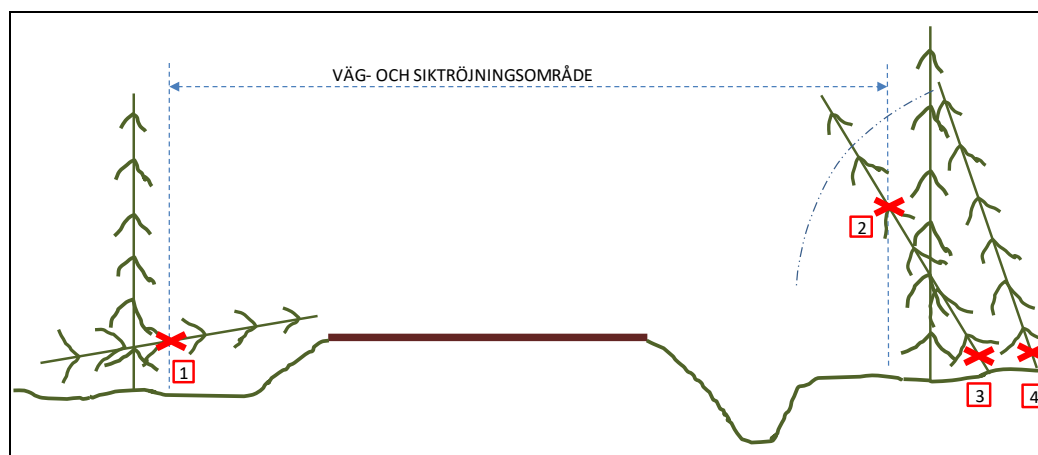
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länssstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länssstyrelsen.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kanträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, ska väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.